

ГОСПОДАРСЬКИЙ ДОГОВІР

ЗМІСТ

**1. ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО
ДОГОВОРУ**

**2. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ УКЛАДЕННЯ
ДОГОВОРІВ, ЩО ПОРОДЖУЮТЬ
ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ**

**3. ФОРМА УКЛАДЕННЯ
ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ**

**4. ІСТОТНІ УМОВИ ГОСПОДАРСЬКИХ
ДОГОВОРІВ**

ЛІТЕРАТУРА

1. Поняття Господарських договорів

Господарський договір являє собою господарське правовідношення між двома або більше суб'єктами, змістом якого є їх договірні майнові зобов'язання діяти певним чином, як-от: передати і прийняти майно, виконати роботу, надати послуги і т.ін.

Господарський договір має особливі ознаки:

По-перше, господарське законодавство регулює даний договір як таку угоду, яка має визначену економічну і правову мету. Господарський договір завжди укладається з господарською метою.

По-друге, стосовно господарських договорів діють окремі правила щодо підстав їх укладання і змісту господарських договірних зобов'язань. Так існують планові договори, тобто господарські договори, які укладаються на підставі відповідних державних контрактів та замовлень. Господарські договори, які укладаються без державного контракту чи державного замовлення і відповідають господарським намірам, а також юридичне вираженій згоді сторін, називаються регульованими.

По-третє, закон обмежує коло суб'єктів, які можуть бути суб'єктами господарських договорів, а саме юридичні особи - підприємства, установи, організації.

Таким чином, господарський договір - це майнова угода господарюю чого суб'єкта з контрагентом, яка встановлює, змінює, припиняє зобов'язання сторін у сфері господарської і комерційної діяльності: при виробництві і реалізації продукції, виконанні робіт, наданні послуг.

2. Загальні умови укладення договорів, що

1. Майново-господарські зобов'язання, які виникають між суб'єктами господарювання або між суб'єктами господарювання і негосподарюючими суб'єктами - юридичними особами на підставі господарських договорів, є господарсько - договірними зобов'язаннями.

2. Кабінет Міністрів України, уповноважені ним органи виконавчої влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках- затверджувати типові договори.

3. Укладення господарського договору є обов'язковим для сторін, якщо він заснований на державному замовленні, виконання якого є обов'язком для суб'єкта господарювання у випадках, передбачених законом, або існує пряма вказівка закону щодо обов'язковості укладення договору для певних категорій суб'єктів господарювання чи органів державної влади або органів місцевого самоврядування.

4. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі:

вільного волевиявлення, коли сторони мають право погоджувати на свій розсуд будь-які умови договору, що не суперечать законодавству;

примірного договору, рекомендованого органом управління суб'єктам господарювання для використання при укладенні ними договорів, коли сторони мають право за взаємною згодою змінювати окремі умови, передбачені примірним договором, або доповнювати його зміст;

типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови;

договору приєднання, запропонованого однією стороною для інших можливих суб'єктів, коли ці суб'єкти у разі вступу в договір не мають права наполягати на зміні його змісту.

5. Зміст договору, що укладається на підставі державного замовлення, повинен відповідати цьому замовленню.

6. Суб'єкти господарювання, які забезпечують споживачів, зазначених у частині першій цієї статті, електроенергією, зв'язком, послугами залізничного та інших видів транспорту, а у випадках, передбачених законом, також інші суб'єкти зобов'язані укладати договори з усіма споживачами їхньої продукції (послуг). Законодавством можуть бути передбачені обов'язкові умови таких договорів.

7. Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

3. Форма укладення господарських договорів

Господарський договір укладається, як правило, в **письмовій формі** (ч. 1 ст. 181 ГК України, ст. 208 ЦК України), що зумовлено низкою чинників і насамперед необхідністю ведення бухгалтерського обліку та звітності суб'єктами господарських правовідносин, захистом інтересів сторін договору.

Усна форма застосовується як виключення щодо договорів (двосторонніх і багатосторонніх правочинів), що повністю виконуються під час їх укладання (ч. 1 ст. 206 ЦК України), за винятком правочинів, що підлягають державній реєстрації та/або нотаріальному посвідченню, а також правочинів, для яких недодержання письмової форми має наслідком їх недійсність. Проте у такому випадку (вчинення правочину в усній формі) організації - юридичній особі, яка сплатила товари чи послуги, обов'язково іншою стороною має бути виданий документ, що підтверджує підставу сплати та суму одержаних грошових коштів (ч. 2 ст. 206 ЦК України).

Розрізняють кілька модифікацій письмової форми, що застосовуються при укладанні господарських договорів:

повна письмова форма господарського договору - єдиний документ, підписаний сторонами (ч. 1 ст. 181 ГК, ч. 2 ст. 207 ЦК), до якого додаються супроводжуючі процес його укладання документи; підписаний сторонами текст договору з усіма додатками, протокол розбіжностей (якщо він мав місце), протокол узгодження розбіжностей (якщо розбіжності узгоджувалися і між сторонами було досягнуто компромісу щодо спірних умов договору), судові рішення (якщо спір передавався та розгляд суду);

скорочена письмова форма у вигляді комплекту листів, телеграм, факсограм та інших документів, якими сторони обмінювалися в процесі встановлення договірної зв'язку (ч. 1 ст. 181 ГК, ч. 1 ст. 207 ЦК), якщо зміст цих документів свідчить про наміри сторін встановити договірний зв'язок та істотні умови договору; застосування такої форми забороняється при укладенні організаційно господарських договорів (ст. 186 ГК);

типова форма - сторони договору не можуть відступати від типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України чи іншим уповноваженим органом держави, але мають право конкретизувати його умови (абз. 4 ч. 4 ст. 179 ГК України, ст. 630 ЦК України);

стандартний договір, що являє собою бланк, зміст і порядок заповнення якого визначені правилами, встановленими актами законодавства чи та їх підставі суб'єктом господарських відносин; форма застосовується у договорах приєднання (абз. 5 ч. 4 ст. 179 ГК, ст. 634 ЦК), якщо умови договору є заздалегідь визначеними і не підлягають коригуванню (наприклад, договори перевезення вантажу, придбання акцій новостворюваного або діючого акціонерного товариства шляхом підписки);

нотаріальна форма: застосовується у передбачених законом випадках (наприклад, у разі продажу в процесі приватизації цілісних майнових комплексів підприємств або їх структурних підрозділів (ч. 4 ст. 27 Закону "Про приватизацію державного майна") або за домовленістю сторін (ч. 1 ст. 209 ЦК України).

4. Істотні умови господарських договорів

1. Зміст господарського договору становлять умови договору, визначені угодою його сторін, спрямованою на встановлення, зміну або припинення господарських зобов'язань, як погоджені сторонами, так і ті, що приймаються ними як обов'язкові умови договору відповідно до законодавства.

2. Господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода.

3. При укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору.

4. Умови про предмет у господарському договорі повинні визначати найменування (номенклатуру, асортимент) та кількість продукції (робіт, послуг), а також вимоги до їх якості. Вимоги щодо якості предмета договору визначаються відповідно до обов'язкових для сторін нормативних документів, зазначених у статті 15 цього Кодексу, а у разі їх відсутності - в договірному порядку, з додержанням умов, що забезпечують захист інтересів кінцевих споживачів товарів і послуг.

5. Ціна у господарському договорі визначається в порядку, встановленому цим Кодексом, іншими законами, актами Кабінету Міністрів України. За згодою сторін у господарському договорі може бути передбачено доплати до встановленої ціни за продукцію (роботи, послуги) вищої якості або виконання робіт у скорочені строки порівняно з нормативними.

6. У разі визнання погодженої сторонами в договорі ціни такою, що порушує вимоги антимонопольно-конкурентного законодавства, антимонопольний орган має право вимагати від сторін зміни умови договору щодо ціни.

7. Строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання сторін, що виникли на основі цього договору. На зобов'язання, що виникли у сторін до укладення ними господарського договору, не поширюються умови укладеного договору, якщо договором не передбачено інше. Закінчення строку дії господарського договору не звільняє сторони від відповідальності за його порушення, що мало місце під час дії договору.

Література

1. ГОСПОДАРСЬКИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ. – К., 2003.
2. ЦИВІЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ. – К., 2003.
3. БРАГИНСКИЙ М. И., ВЕТРЯНСКИЙ В. В. ДОГОВОРНОЕ ПРАВО: В 2 КН. – М., 2001.
4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ: ПІДРУЧ. ДЛЯ СТУД. ВИЩ. НАВЧ. ЗАКЛ. /М.К. ГАЛЯНТИЧ, С. М. ГРУДНИЦЬКА, О. М. МІХАТУЛІНА ТА ІН. – К.: МАУП, 2005. – 424 С.
5. ЩЕРБИНА В. С. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО: ПІДРУЧ. – К.: ЮРІНКОН ІНТЕР, 2003.